

Силабус курсу

ПЕДАГОГІЧНА МЕДІАЦІЯ

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Спеціалізація – 015.39 Цифрові технології

Освітньо-професійна програма:

“Професійна освіта (Цифрові технології)”

Рік навчання: II Семестр: IV

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

Шишак Андріана Михайлівна

Контактна інформація

a.shyshak@wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Курс «Педагогічна медіація» спрямований на формування у здобувачів освіти професійної компетентності у сфері конструктивного розв’язання конфліктів у закладі освіти, розвиток навичок ефективної комунікації, емпатії, активного слухання та миротворчої взаємодії. Дисципліна покликана ознайомити майбутніх педагогів із сучасними підходами до медіації як інноваційної технології попередження та вирішення конфліктів, а також навчити організовувати шкільну службу порозуміння, впроваджувати практики діалогу, посередництва й ненасильницького спілкування у професійній діяльності. У процесі навчання здобувачі освіти опановують теоретичні засади, методичні інструменти й практичні моделі медіації, спрямовані на формування безпечного, дружнього до дитини освітнього середовища, розвиток культури миру та взаємоповаги серед усіх учасників освітнього процесу. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про сутність, принципи та технології педагогічної медіації, розвиток здатності здійснювати професійну діяльність на засадах партнерства, емпатії, діалогу й ненасильницької комунікації. Курс передбачає оволодіння знаннями та вміннями, необхідними для профілактики, діагностики й вирішення конфліктних ситуацій у закладах освіти, а також для створення ефективних шкільних служб порозуміння, здатних підтримувати позитивний соціальнопсихологічний клімат у колективі.

Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Поняття, сутність та роль медіації в освіті	Розуміти сутність медіації як альтернативного способу вирішення конфліктів у шкільному середовищі; пояснювати роль медіатора та сторін у процесі; характеризувати основні принципи медіації — добровільність, нейтральність, конфіденційність; відрізняти медіацію від співбесіди, переговорів чи дисциплінарного втручання; аналізувати переваги педагогічної медіації для учнів, учителів і шкільної спільноти; орієнтуватися у законодавчій базі та нормативних документах щодо медіації в Україні.	Тести, питання

2	Теоретичні підходи до конфлікту та причини конфліктності у закладі освіти	Визначати поняття конфлікту як соціальнопсихологічного явища; розрізняти типи й стадії розвитку конфліктів; аналізувати причини виникнення конфліктів серед учасників освітнього процесу; розуміти вплив внутрішніх і зовнішніх чинників на конфліктність; пояснювати механізми ескалації та згасання конфліктів; усвідомлювати, як конфлікти можуть трансформуватися у системні проблеми — булінг чи агресію; розкривати взаємозв'язок між конфліктами та освітнім середовищем.	Тести, питання
3	Роль медіатора: якості, функції, етапи втручання	Описувати професійні та особистісні якості медіатора — емпатію, нейтральність, комунікабельність; визначати функції та обов'язки медіатора у шкільних конфліктах; знати етапи процесу медіації — підготовка, зустріч, переговори, досягнення угод, контроль виконання; здійснювати первинну діагностику конфліктної ситуації; розробляти стратегії втручання відповідно до етапу медіації; розуміти межі компетенції медіатора та необхідність залучення фахівців у складних випадках..	Тести, питання
4	Техніки комунікації та активне слухання в медіації	Володіти навичками активного слухання — перефразування, резюмування, віддзеркалення почуттів; ставити відкриті й закриті запитання відповідно до ситуації; розпізнавати вербальні та невербальні сигнали учасників; застосовувати прийоми підтримання емоційного контакту; створювати безпечну атмосферу для спілкування сторін; контролювати власні емоції; уникати стереотипних і некоректних висловів під час медіації.	Тести, питання
5	Умови ефективної медіації й етичні аспекти	Розуміти значення довіри, добровільності, рівності та конфіденційності у процесі медіації; дотримуватися етичних принципів і норм взаємодії; враховувати вікові особливості учнів; розв'язувати етичні дилеми, пов'язані з упередженнями чи конфліктом інтересів; організувати прозорий і безпечний процес медіації; забезпечувати моніторинг	Тести, питання
6	Діагностика конфліктного середовища та виявлення потреб	Застосовувати методи збору інформації про конфлікти — анкетування, спостереження, інтерв'ю; аналізувати звернення, скарги та інциденти в закладі освіти; визначати групи ризику та потенційні осередки напруги; виявляти приховані конфлікти; створювати карту конфліктності школи; оцінювати ресурси освітнього середовища для подолання конфліктів інструментів. Розуміти переваги Python для розробки навчальних прототипів, обробки даних і інтеграції з іншими системами.	Тести, питання

7	Організація служби медіації в закладі освіти	Розуміти структуру, функції та завдання шкільної служби медіації; формувати команду медіаторів із числа педагогів, учнів і психологів; розробляти регламент, стандарти та процедури роботи служби; організувати навчання, супервізію й менторську підтримку медіаторів; забезпечувати взаємодію служби з адміністрацією, батьками та громадою; поширювати культуру медіації у закладі освіти	Тести, питання
8	Методика проведення тренінгів і просвітницьких заходів з медіації	Планувати та проводити тренінги для учнів, педагогів і батьків; розробляти інтерактивні вправи, рольові ігри, симуляції, кейси; організувати просвітницькі заходи, спрямовані на розвиток культури ненасильницької комунікації; залучати учнів до участі в клубах миру та медіаційних ініціативах; оцінювати ефективність проведених заходів і формувати рекомендації щодо їх удосконалення.	Тести, питання
9	Медіація в випадках булінгу, групових конфліктів та шкільного насильства	Розрізняти особливості конфліктів типу «агресор — жертва — спостерігач»; забезпечувати безпечні умови для проведення медіації; застосовувати фасилітативні методи роботи у групових конфліктах; комбінувати медіаційні, педагогічні та психологічні підходи; розробляти заходи з профілактики повторних проявів насильства; налагоджувати взаємодію з батьками, адміністрацією та службами підтримки.	Тести, питання
10	Оцінювання, моніторинг і сталий розвиток медіаційної культури	Визначати критерії ефективності медіації у школі; збирати й аналізувати дані про динаміку конфліктів; проводити рефлексію та коригування процедур медіації; поширювати успішні практики й досвід роботи шкільних служб порозуміння; формувати стратегії сталого розвитку культури медіації в освітньому середовищі.	Тести, питання

Літературні джерела

1. Білик Н. М. Соціально-педагогічна технологія медіаторства у вирішенні конфліктів між молодшими підлітками : дис. ... канд. пед. наук (доктора філософії) : 13.00.05 / Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова; МОН України. Київ, 2017. 288 с.

2. Душкова Г., Ілікчієва К., Прокопчук М. Медіація – інструмент ефективного розв'язання шкільного конфлікту. Вища школа адвокатури НААУ : вебсайт. 2021. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/mediatsiyainstrument-efektyvnogo-rozvyazannya-shkilnogo-konfliktu>

3. Концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа». URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>

4. Новгородський Р. Г., Пилипенко Д. В. Шкільна медіація як технологія розв'язання конфліктів у закладах середньої освіти. Наукові записки. Серія "Психолого-педагогічні науки (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя). 2022. № 1. С. 61–68.

5. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти»: Наказ Міністерства економіки України № 755-21 від 19.10. 2021 р. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogostandartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>

6. Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної 4 середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 2736-20 від 23.12.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>

7. Руденський Р., Писарчук О. Реалізація фасилітаційного підходу у формуванні пізнавальної активності здобувачів дошкільної та початкової освіти. Гуманітарні студії: історія та педагогіка. 2024. Вип. 1(7). С. 79- 89.

8. Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівнийрівному/рівнарівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти. К.: ФОП Нічога С.О.. 2018. 174 с.

9. Шишак А., Руденський Р., Гомотюк О. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної і початкової освіти до здійснення медіації у професійній діяльності. Гуманітарні студії : історія та педагогіка. 2025. № 1. С. 167– 179.

10. Яремко О., Дзюбак С. Медіація як спосіб врегулювання конфліктів в освітньому середовищі. Актуальні проблеми правознавства. 2025. №. 2, Aug. 2025. С. 150–156.

11. Buzala O. Školská mediácia ako spôsob riešenia medziľudských sporov a konfliktov. Sociálno-zdravotnícke spektrum. Social Health Spectrum. 2021. 11. p.

12. Lawrence E. Conflict Resolution and Peer Mediation in Primary Schools. Mediation in context / ed. Liebmann M. London: Jessica Kingsley Publishers, 2000. P. 53–68.

13. Popovič Ju., Shyshak A. Resolving online conflicts of primary school students through school mediation. Acta educationis. Kraków : Avalon Sp. z o.o., 2024. No. 8. S. 22–39.

14. Vaňová M. S. Úloha školského psychológa pri príprave a supervízii rovesníckych mediátorov v základnej škole. Školský psychológ/Školní psycholog. 2019. № 20(2). P. 34–49.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Політика щодо визнання результатів навчання

Відповідно до «Положення про визнання в Західноукраїнському національному університеті результатів попереднього навчання»

(https://www.wunu.edu.ua/pdf/pologenya/Polozhennya_ruzult_poper_navch.pdf)

здобувачам вищої освіти може бути зараховано результати навчання (неформальної/інформальної освіти, академічної мобільності тощо) на підставі підтвердних документів (сертифікати, довідки, документи про підвищення кваліфікації тощо). Рішення про зарахування здобувачу результатів (певного освітнього компонента в цілому, або ж окремого виду навчальної роботи за таким освітнім компонентом) приймається уповноваженою Комісією з визнання результатів навчання за процедурою, визначеною вищезазначеним положенням.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Педагогічна медіація» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20 %	20%	20 %	20%	5 %	15 %
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота
Оцінка визначається як середнє арифметичне з отриманих оцінок за перший змістовий модуль (теми 1-6)	Виконання модульного завдання, складається із однієї практичної задачі (теми 1-6)	Оцінка визначається як середнє арифметичне з отриманих оцінок за другий змістовий модуль (теми 7-13)	Виконання модульного завдання, складається із однієї практичної задачі (теми 7-13)	Оцінка за виконання завдання	Оцінка за виконання самостійного завдання

Шкала оцінювання

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Об'єктно-орієнтоване програмування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10%	10 %	10%	5 %	15 %	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка визначається як середнє арифметичне з отриманих оцінок за перший змістовий модуль	Виконання модульного завдання	Оцінка визначається як середнє арифметичне з отриманих оцінок за другий змістовий модуль	Виконання модульного завдання	Оцінка за виконання завдання	Оцінка за виконання самостійного завдання	Два теоретичні запитання (по 30 балів), одне практичне завдання (40 балів)

Шкала оцінювання

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)